

Megjelenik hetenként
két-szer
szerdán és szombaton
Szerkesztőség és
kiadóhivatal:
Sátoraljaújhely
(Vármegyeház udvar)

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP

Előfizetési ár:
Negyedévre . . . 20000 K.

Hirdetések:
négyzetcentiméterenként.

Nyilttér
soronként 2000 K.

Telefon:
(szerkesztőség)
63. szám.

FŐSZERKESZTŐ:

Báró MAILLOT NÁNDOR

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. MIZSÁK JÓZSEF

Telefon:
kiadóhivatal)
63. szám.

Hiszek egy Istenben hiszek egy hazában
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.
Amen.

Az emigráns dendi

Igen érdekes, de egyben jellemző hirdetést olvastunk a hivatalos lap egyik legutóbbi számában, amelyik arról szól, hogy Károlyi Mihály vagy személyesen, vagy jogi képviselése útján jelenjék meg egy peres ügyből kifolyólag a bíróság előtt. Holmi ruhaszámla kiegyenlítéséről volt szó, amely számlát Károlyi Mihály egy londoni szabócégnél csinált, de nem egyenlített ki. Nem csekély összegről van szó, mert a szabó cég követelése ötszáz angol font, ami magyar koronaértékben százhetvenmilliót tesz ki. Ez a szabószámla élénk fényt vet arra, hogy az októberi forradalom grófia emigrációjában is nagy gondot fordít a jól vasalt nadrágra és a testhez álló zakkóra. Ez az ő privát ügye volna, ha idehaza nem hallanánk lépten nyomon az ő politikai szférájához tartozó egyének részéről azokat a kijelentéseket, hogy Károlyi Mihály az emigrációban súlyos anyagi gondokkal küzd. Nem értjük, hogyan lehet valakinek annyira a hontalanság anyagi okokból, ha csupán ruhaszámlája százhetvenmillió koronát tesz ki.

Ez az eset is nagyon élénken bizonyítja azon értesüléseinket, amelyek arról szólnak, hogy a magyar emigránsok, de különösen azok a személyek, akik Károlyi Mihály körül forgolódnak, bizony nagyon jól élnek külföldön s részükre még mint existencia is nagyon jó az emigráció. A londoni cég, amelyik most ütheti bottal a nyomát a pompásan elkészített ruhák árának, a magyar bíróságnál keres jogorvoslatot s így robbant ki, hogy Károlyi Mihály bizony nem a legvisszahuzódóbb életet élheti külföldön, amikor külsőségekre, a többek között pl.

ruhaszámlára is, ily horribilis összeget áldoz. Illetőleg csak kellene áldoznia, mert talán a ruhák javátel is nyütte, de a kiegyenlített számla megmaradt.

A hivatalos lapban megjelent hirdetésre Nagy Vince nemzetgyűlési képviselő jelentkezett a bíróság előtt, mint Károlyi Mihály jogi képviselője s a per tárgyalására e hó folyamán kerül sor. Mi nem kívánjuk senkinek, hogy nyomorban éljen, még Károlyi Mihálynak sem, aki annyit ártott hazájának, mint ember még soha, de különösen tartjuk, hogy valaki nyomorúságának és anyagi gondjainak hírére kelti, amikor tu-

lajdonképpen ezek a gondok őt épen nem emészlik. Az ilyen híradások nagyon jól tudjuk milyen célokat akarnak szolgálni, ismerve a közvélemény lelkét, amelyik hajlandó megadni, ha olyanok részéről tapasztalja a nyomort, akik ehhez nem szoktak s nemrégiben óriási vagyonokkal rendelkeztek. Károlyi Mihály, az emigráns dendi ne számítson erre a szánalomra, mert akinek kiegyenlített ruhaszámlája ötszáz angol font, az igazán nem élhet nyomorban, vagy annyira edzett a lelkiismerete és erkölcsi érzéke, hogy az adósságcsinálás arra nyomasztólag nem hat.

Június 4-én Újhelyben tárgyal a magyar és cseh-szlovák delegáció a határ által kettészelt vármegyék vagyoni viszonyairól

A trianoni határ által kettészelt vármegyék, városok és községek vagyoni viszonyainak rendezése tárgyában a magyar kormány tárgyalásokat vett föl a trianoni békeszerződés értelmében a cseh-szlovák kormányval.

A magyar kormány a belügyminisztériumban tartott két értekezleten már megállapította magyar részről a tárgyalások anyagát s olyképen állapodott meg a cseh-szlovák kormányval, hogy a két delegáció június 4-én és esetleg folytatólag 5-én Sátoraljaújhelyben ül össze a közös tárgyalásokra.

A közös értekezleten a vagyoni viszonyok rendezésén kívül megbeszélés tárgyát fogja képezni a kereskedelmiügyi minisztérium kiküldötteinek közbenjöttével a határ által megszakított törvényhatósági vicinális és községi utak fentartási költségeinek rendezése, valamint az ezzel kapcsolatos ügyek és a vonatkozó előterjesztések is.

Megállapítja végül az értekezlet azon magyar területen fekvő határmenti községeket, melyek terményeiket ugyancsak magyar területen

levő leadó állomásra, de cseh-szlovák területen fekvő feladóállomáson kénytelenek vasutatra adni.

Ez azért szükséges, mert a cseh delegáció ez irányban javaslatot vár s jelezte a maga részéről is, hogy a javaslat átvételével egyidejűleg a cseh-szlovák területen fekvő községek felsorolását javaslatával együtt rendelkezésre fogja bocsátani.

A közös tanácskozás június 4-én d. e. 9 órakor kezdődik a városháza tanácstermében, miután előzőleg a magyar delegáció külön értekezletet tart.

A magyar delegáció tagjai: Tancos Gábor altábornagy, a közös értekezlet elnöke. Szőgyény György min. tanácsos, Kolumbán József min. o. tanácsos, dr. Ernyey Imre és dr. Polczér Ármán belügyminisztériumi titkárok, Harkányi János műszaki tanácsos. Továbbá az érdekelt vármegyéből: Szatmár—Bereg vármegyéből dr. Streicher Andor alispán és dr. Kozma György főszolgabíró; Borsod—Gömör vármegyéből Zsory György alispán; Abauj-Torna vármegyéből Szentimrey

Pál alispán; Győr—Moson vármegyéből dr. Némethy Ödön alispán; Nógrád—Hont vármegyéből Pályi Pál főjegyző; Esztergom—Komárom vármegyéből Karcsey Miklós főjegyző, Szabolcs—Ung vármegyéből Virányi Sándor főjegyző és Zemplén vármegye képviselőjében Bernáth Aladár alispán.

A közös delegáció június 4-én együtt ebédel a Magyar Király szállóban, míg a magyar delegáció tagjait este 7/8-kor Bernáth Aladár alispán látja magánál vendégül vacsorára.

Sátogatás az Embervédelmi kiállításon

Irta: dr. Kiss Lajos vm. t. fővovos.

Pontos címe ennek a kiállításnak: Nemzetközi Embervédelmi Kiállítás. Ez a cím azután megengedi, hogy a magyar mellett más nemzetek is szerepelhessenek egy-egy mutatószámával. Így a francia, angol, olasz, ukrainai s nagyobb anyaggal a német.

A kiállítás anyaga, az ember védelem oly tág fogalom, hogy ez alá a cím alá elképzelhetetlen mennyiségű anyagot lehet összehordani. S valóban, szinte elképzelhetetlen mennyiségű az az anyag, mit ezen a kiállításon összehalmozgattak. Mert az ember védelem alá tartozik elkezdve gyengeelméjűtől, a vakoktól, siketnémáktól, nagyothallóktól, az árvákon, elhagyott gyermekeken, szegényeken, elzüllötteken keresztül — minden egészséges és beteg csecsemő, beteg, sebesült s tovább minden ember, minden korban, hogy az életben érhető veszedelmektől, betegségektől, balesetektől, (munkásvédelem) tüztől, de még a fáradságtól is megvédjék. S így a praktikus építkezéstől, lakásberendezéstől, fűtéstől-világítástól elkezdve az írógépig, a rendes higienikus táplálkozástól a dietikus konyháig, születéstől, házasságon keresztül az aggkorig, a halálig; az egészséges emberi szervezettől elkezdve a sebeszeti, belgyógyászati, fertőző stb. — minden elképzelhető és létező betegségekig el nem képzelhető részletesen megvilágító

Egyes szám ára 1000 K.

nagy anyag van itt összehordozva.

Üdv hadsereg, esperantó. bibliatársulat, ipari pályaválasztást megkönnyítő u. n. psychotechnikai laboratórium, klinikák, kórházak, városok külön-külön egybegyűjtött anyagai; a nép és embervédelmi jótékony társulatok, intézetek, intézmények mint a Stefánia Szövetség, Országos Gyermekvédelmi Liga, Országos Vöröskereszt Egyesület, Ingyen Kenyér Egyesület, Állami Gyógypedagógiai Intézet, nagyothallók, siketnémák, vakok nevelőintézetei, hadi árvák, nyomorékok intézetei, otthonai. Azután a lakás, lakószobák, konyhák, fürdőszobák készítői, berendezői; élelmiszer, tápszert, kávé, csokoládé; gyári, kereskedői műszerüzemek, varrógépek és kézimunka iparosok — mondhatnám már fárasztóan sok-sok osztálya és anyaga található itt. Fárasztó, ha t. i. csak egy-két órát szánunk a megtekintésre, amelyre bizony egy nap is kevés.

A kiállítás elrendezése. A városi Iparcsarnok nagy csarnokát teljesen kitölti a tágabb értelemben vett embervédelem, a higiénikus és szociális kiállítási anyag; a kisebb csarnok pedig a klinikák és kórházaké: mondhatnám a gyógyító orvosi tudományé. Ezek elrendezése mesterei. A nagy csarnok elrendezése áttekinthetőbb is lehetne. Itt a főhelyen nem a csokoládé gyárakat, hanem a jótékony intézményeket szerettem volna látni.

A kiállítás értéke és haszna nemzeti szempontból igen nagy. Nem látványosság ez, de komoly, hatalmas, nagy oktató iskola.

Ezzel a benyomással tavozik a látogató innen s feltétlenül erősödik a hite az orvosi tudomány nagy hivatásában és az emberi jótékony magasztos működésének értékelésében.

A higiénia fejlesztése ma a legfontosabb nemzeti működés.

Idegen véleményét is hallottam, mely szerint sokkal jobb a kiállítás, mint a bécsi embervédelmi kiállítás volt. A magam szerény véleménye pedig — kinek az amerikaiak, angolok, franciák, jugoszlávok ilyen természetű kiállításait is volt alkalmam látni — az, hogy nem kell szégyenkezniük az idegen előtt sem, mert a magyarországi nemzetvédelmi kiállítás a legsikerültebb az említett kiállítások között.

A kiállítás három hónapon keresztül tart és féláru menetjeggyel lehet felutazni a vidékieknek a kiállítás megtekintésére.

**Két szobás
butorozott lakást
keresek júliusra.**

Cím a kiadóhivatalban.

Ujabb 3 millió dolláros mezőgazdasági kölcsön

A magyar gazdasági élet, de különösen a magyar mezőgazdaság szempontjából a közelmúlt napokban igen nagyjelentőségű tárgyalások folytak Londonban. A tárgyalásokat a Magyar Földhitelintézet folytatta azzal a céllal, hogy újabb hosszulejratú kölcsönt szerezzen a magyar mezőgazdaságnak.

Ismeretes, hogy a Magyar Földhitelintézet január 1-én egymillió font mezőgazdasági hitelt szerzett kimondottan mezőgazdasági célokra. Ezt az egymillió fontot a Magyar Földhitelintézet az elmúlt hónapok alatt teljesen kihelyezte.

Az összegnek kisebbik felét, körülbelül 400.000 angol fontot a nagybirtokosok, leginkább mágnások vették igénybe, míg körülbelül 600.000 font a kisgazdák között

oszlott meg

Amikor ez az összeg kimerült, jött a gondolata annak, hogy újabb kölcsönt kellene szerezni a mezőgazdaság céljára. Ez a törekvés mára sikerült, amennyiben a Garant Trust Co amerikai bankház három millió dollárt bocsátott erre a célra a Földhitelintézet rendelkezésére.

Ennek az akciónak a magyar mezőgazdaság felsegítésén kívül különös jelentősége van azért, mert kétségtelen biztosítékot nyújt az amerikai tőke bizalmáról a magyar mezőgazdaság iránt — éppen akkor, amidőn a nyugati államok valutáinak ingadozása miatt Newyorkban igen sürűn nyilvánul meg a bizalmatlanság az európai gazdasági helyzet iránt.

A kir. törvényszék nyári szünete

Lehóczky Sándor kuriai bíró, a kir. törvényszék elnöke már megállapította a nyári szabadságolási rendet. A nyári szünet július 2-án kezdődik s a tanács-elnökök és bírák nagy része ettől a naptól veszi igénybe szabadságát s július hónapban hármastanácsú főtárgyalások és felelőviteli bünyügyi tárgyalások csak az elkerülhetetlenül sürgős esetekben tartatnak. Szüneti tanács: *Kaltenbach* Rezső tanács-elnök, *dr. Hegedüs* Ferenc és *dr. Szeniczey* Ödön tszéki bírák. Tárgyalási nap: péntek. A foglyos egyesbírói bünyüeket *dr. Hegedüs* Ferenc kir. tszéki bíró keddi napokon tárgyalja. A vádtanácsi kifogási és a soronkívüli Pkf. ügyeket *Lehóczky*

Sándor kir. tszéki elnök elnökletével szerdai napon tartandó tanácsban tárgyalják; vádtanácsi kifogási előadó: *dr. Hegedüs* Ferenc bíró, a Pkf. ügyekben *Kaltenbach* Rezső tanácselnök. A soronkívüli Pkf. ügyek *Kaltenbach* Rezső tanácselnök elnökletével tárgyalatnak.

Augusztus hó 12 napjáig a július hónapra megállapított tanácsok működnek azzal az eltéréssel, hogy miután július 27-étől *dr. Szeniczey* Ödön bíró szabadságra távozik, helyette szükség esetén tanácsstag: *Köröskényi* Tamás tanácselnök lesz.

Augusztus hó 12 napja utáni időszakban a bírák nagyrésze, szabadságukat kitöltvén, a szükséghez képest a rendes tanácsok működhetnek némi korlátozással a rendes tárgyalási napokon.

H I R E K

Csütörtökön lesz a hősök ünnepélye.

Fönn a Magashegy oldalán egy szent gárda áll szabályos glédát.

Siremlékek. Magyar hősök siremlékei rendezett impozáns csapatban.

Szóttanul és mint az ártatlanul szenvedett fájdalom bizakodón várva a kiengesztelést.

Bizakodón várják a kiengesztelést, biztosra várják s nekik tán nem is oly nagyon szomorú, hogy akik utánuk vannak, csak imádkozó kegyelet adót visznek eléjük virággal és nem karddal; harcmezőkön is gyógyító megpihenések és erőtűjtések váltják föl a harcos tusákat.

Azoktól, akik utánuk jöttek és vannak, kegyeletes hála illeti meg őket — és öngyó-

gyító megpihenés, szorgalmas erőtűjtés, mert a szent gárda nem várhat örökké az igazi kiengesztelésre.

A magyar törvényhozás május utolsó vasárnapján állapította meg azt a napot, amely a világháború hőseinek szentelendő. Ujhely ezidén nem vehette ki részét az emlékezésből a tervezett ünnepélyes keretek közt, mert az ég vasárnap reggelre beborult és állandó sűrű eső öntözte a várost. A sporttelepre egybeállított délutáni műsor Urnapján d. u. 3 órára halasztódott s csak egy küldöttség kereste föl a hősök temetőjét, hogy megkoszorúzza fejfájukat.

A küldöttség tagjai: Nyeviczkey László városi főjegyző, Mattyasovszky Kálmán vm. főjegyző, Paksy Ernő őrnagy, helyőrségi parancsnok és és vitéz Hollós Géza voltak, aki a Zemplén vár-

megei Vitézi Székkapitányságot képviselte. (M.)

— **Kinevezés.** A m. kir. Pénzügyminiszter *Polányi* Lajos p. ü. fogalmazót, aki a sátoraljaujhelyi kir. adóhivatalnál a társulati adó előadója, jelenlegi állomáshelyén s titkárrá nevezte ki. A kinevezés örömét sokszorozta, hogy ezzel egyidejűleg felesége egészséges fiu gyermekkel ajándékozta meg.

— **A sátoraljaujhelyi elemi iskolák ének- és tornaversenye.** A sportpályán még alig látott hatalmas tömeg gyönyörködött kedden délután a sátoraljaujhelyi elemi iskolák ének- és tornaversenyében. A verseny ezuttal is kitűnően sikerült s a legméltóbb dicsérete annak a tanítói karnak, mely a nemes intenciók szolgálatában szinte erején felülit produkált. Az ének versenydíjat a sátoraljaujhelyi állami elemi iskola, a tornáét a st. quo izr. elemi iskola nyerte el. A tanulók kiváló produkáltak az atletikai számokban is s *Bernáth* Aladár alispán egyik több díjat nyert tanuló versenydíjait 100.000 K. külön jutalommal toldotta meg.

— **A polgármester figyelmébe.** A polgármesternek az ebzárlat végrehajtására vonatkozó szigorú rendelkezései csak nem tudnak érvényre jutni s még mindig látni kóbor ebeket az uccákön csatangolni. De teljességgel nincs végrehajtva az ebzárlat a külterületeken, a szőlőkben, ahol az ottani lakosok kutyái nemcsak a járó-kelőkre, a kirándulókra s a munkába igyekvőkre veszedelmesek, hanem legkártékonyabb pusztítói a vadállománynak is. Ha jól tudjuk, az ilyen tanai kutyáknak csak kolonccal volna szabad hurocolniok az elég silány léte, de ezt az óvintézkedést sehol nem tartják be, hanem helyett inkább betanítják a kutyákat a nyulfiak elfogdosására. Sokak kérelmére felhívjuk erre is a polgármester figyelmét, mert abban igazuk van a panaszosoknak, hogy ha a belterületen az udvarokon fogják el a kutyákat, ne legyen kivétel a külterület sem, ahol sokkal kutyábbak az állapotok, mint idebent.

Akar Ön ideálisan szép, egészséges és formás lenni?

A művelt világ egyik legelső uttörő és a testformálás terén ma is vezető intézete a

Dr. Reich-fele Zander-intézet

IV., Semmelweis-u. 2. Tel. J. 4-12
Egy nap alatt is csodás eredmények. Ugyanitt Diathermia, Quarz, vízkezelések, szénsavas fürdők, Ischiás, Rheuma gyógyítása, testgyenesítés, lúdtalpgyógyítás. Levelekre válaszolunk. Prospektus.

Megnyílt a plissirozó és gouvérozó

Sátoraljaujhely, Erzsébet királyné-u. 6. (Kórház-u.)

amely a legmodernebb francia és angol módszer szerint van berendezve s a legújabb párizsi minták szerint végzi a kelmék plissirozását.

Bármilyen kelmét megújítunk, vagy azokból teljesen új készitünk a választás mintának megfelelően.

Vidéki rendelések posta útján is azonnal intéztetnek

Szives pártfogást kér **Schwarz** Lipótné

— **A magánvizsgálatok rendeje a sátoraljaujhelyi re-
álgimnáziumban** A különböző vizsgálatok ideje június 5 (szombat) d. u. 3 órától kezdve. Június 8 és 9-én (kedden, szerdán) reggel 8 órakor magánvizsgálati irásbeliek, jun. 10-én (csütörtökön) ugyanczen időben kezdődnek a szóbeliek. Az érdekeltek június 5-én és 8-án az igazgatói irodában jelentkezzenek. *Huber Imre* igazgató.

— **Borfogyasztási adó egyes-
ség.** A borfogyasztási adó egyezkedési tárgyalások sikerre vezettek és a város az egyezkedőket már ki is értesítette az általánosnyozásról. A költségvetés bevételi tételében évi 800 millió koronával szerepel a borfogyasztási adó. Ebből 650 milliót egyezkedési átalánnyal biztosított a város. A hiányzó 150 millió, a ki nem egyezett italmérok és termelők által fizetendő fogyasztási adóval kellő fedezetet nyert. Az 1926. évre elfogadott évi általános összeg hét havi részletben fizetendő a javadalmi hivatal pénztárába, de az 1926. évben elfogyasztott, illetve kimért bor már befizetett adóját a fizetendő általános részletekből leszámítják.

— **Öngyilkosság.** Hétfő este Alsó-Berecknél egy férfi hulláját fogták ki a Bodrogból. A rendőri bizottság megállapította, hogy a holttest *Kovács Bertalan*, 34 éves sátoraljaujhelyi lakossal azonos, aki öngyilkossági szándékkal ugrott a Bodrogra és így a temetési engedélyt megadták.

— **Hét gyermeket mart össze egy kóbor kutya.** A nemrégiben elrendelt és annyit kritizált szigorú ebzárlat szükségességét bizonyítja alantí hírünk. A Stuller Antal utcában játszott a négy Kótvé gyerek, mikor az ucca végéről egy fehér-tarka kutya rontott rájuk és valamennyiüket megharapta. Az ijedtségből magukhoz térve, a két idősebb fiu a kutyát üzőbe vette, de az előlük a Kossuth Lajos uccába futott, hol egy kis kutyát úgy összemart, hogy az az uccán maradt. A veszett-gyanus állatot ekkor már többen kergették, de az a Hor-

dógyár irányába elmenekült s még három gyermeket mart meg köztük *Kálmán Zsigmond* ékszerész kisleányát. A kutya által megmart gyermekeket a budapesti Pasteur intézetbe utalták.

— **Baleset.** Grünhut Géza lap-
árusító, mikor a szombat esti gyorsvonattól kerékpáron hozta be a fővárosi lapokat, kerékpárjával föllukott és karját törte.

— **Elfogtak egy országosan
körözött szélhámost.** A vámrőség egyik cirkáló járőre az elmúlt napokban egy, a határon átszökött gyanús fiatalembert fogott el. A rendőrséget igazoltatása alkalmával különböző hamis nevek bemondásával akarta félrevezetni, de hamarosan kiderült, hogy az illető *Reismann Gyula* 24 éves, szegedi lakos, volt bankhivatalnok, kit különböző bűncselekményekért már régóta országosan köröznek. A hatóságok kormányzósértés, sikkasztás, csalás, lopás, okirathamisítás és kerítés miatt adtak ki ellene elfogatói parancsot és ebből látták, hogy az ujhelyi rendőség kitűnő fogást csinált. *Reismann* átadták az ügyészségnek.

M O Z I.

**Június 3-án, csütörtökön
este 6 és fél 9 órakor**

**BÖLCSŐDAL (Lulaby)
7 fejezetben.**

„Hajrá utána”
vigjáték.

**Június 5-én, szombaton
este 6 és fél 9 órakor**

**CHARLEY NÉNJE
8 felvonásban.**

„Fűszeres Romeo”, „Tinta
Matyi a szappanbuborék”
vigj.

**Június 6-án, vasárnap este
6 és fél 9 órakor**

Kacagó est!

**TEMPÓ BIBERÓ!
sportvigj. 6 felv.**

Főszereplő: Earle Foxe.

„Oroszlánzivű Muki”
„Majomparádé”
Fox-burleszkek.

Madárvédelem

I.

Megelégedéssel olvastuk dr. Orbán Kálmán polgármesternek az éneklő madarak kiméltése érdekében a közönséghez intézett kérelmét. Vajha fogamatja lenne.

Nagyon csekély azok száma, akik érdeklődnek madárfaunánk iránt s ami az érdeklődés felkeltése tekintetében idáig történt, igazán falfahányt borsó volt. Dr.

Chyzer Kornél, a nagy tudós kezdeményezése eredmény nélkül maradt s jellemzésül a tudatlanságból táplálkozó közöny mekkoraságainak, amely e tekintetben nálunk uralkodik, elég lesz felemlíteni, hogy huszonöt évvel ezelőtt *Hermann Ottó*, a világhírű magyar ornithologus ösmeretterjesztő felolvasását nem tarthatta meg Ujhelyben, mivel a *Kazinczy-Kör* akkori vezetősége nem tartotta azt eléggé fontosnak, s amivel megduplázták a baklövést, nem sejtett benne szép „literatúrát.” Pedig *Hermann Ottó* nem csak kora legnagyobb ornithologusa, de egyik kiváló magyar írója is volt. Érdeme szerint méltatni csak ezután fogjuk.

Történt azután egy gyenge kísérlet is, egy *Madárvédegyelet* alapítására. Embriójába fuladt. Ha megszületik vala, aligha kerül ki a vidéki egyletek sorsát, amelyet *Szirmay Pista* találóan a következőkben jellemzett: kezdődik szalmalánggal, aztán jön az ankett, utána egy, esetleg több bankett, azután lohad a láng s egy esztendő múlva nem marad egyéb a perjénél, a tagdíj restanciában.

De falfahányt borsó az országos törvény is, amely a madároltalomról szól. A *Darányi* akció is meddő maradt. A nagy földmivelésügyi miniszter értékes szakmunkát bocsátott csaknem ingyen a gazda és kertészközönség rendelkezésére, amelyből igazán tájékozhatta magát mindenki a népszerű ornithológiában, aki nem volt analfabéta.

Egy időben a vármegyei Gazdasági Egyesület is némi érdeklődést mutatott a hasznos madarak iránt. Néhány fészek-odu kiosztásra került, természetesen — more patrio — az elmaradhatatlan protekcióval, még természetesebben minden hozzáértés nélkül azok alkalmazásában s legeslegtermészetesebben minden eredmény nélkül.

Ilyen előzmények után eljufottunk oda, hogy madárfaunánk siralmas pusztulásáról számolhatunk be. A hajdan híres és megénekelte „rigófütyös” *Magashegy* a madárnász heteiben szinte elijesztően elesenededett, igazi *Némahegygyé* vált, a híres madártanya a *Bodavölgy*, amely ápr.—jun. hónapokban harsogott a csaltit virtuozainak hangversenyétől, ma olyan, mintha csinált virágok között járna benne az ember. Oda a tavasznak minden bája és kelleme. Egyetlen fülemüle szólal meg olykor-olykor ott,

ahol néhány évvel ezelőtt három-négy igyekezett egymást tul trillázni, csattogni, míg a csalántyuk, a rigó, a poszáta, a légykapó, a cinke, pintyőke, a sármány, a stiglinec, a rozsdafarku, a nyaktekeres, ezek a szerényebb hangszerelesü kontrásai a dalok mesterének, csak elvétve hallatják félénk hangjukat s ha olykor a sárgarigó megszzebb hangzó fuvolája meg nem szakítaná a csöndet, az ember összetévesztené az évszakot.

Mig az itt felsorolt madaraink csak aggasztóan megritkultak, de vannak ám olyanok is, amelyek, legalább is egyelőre, teljesen kipusztultak, amelyeknek már évek óta nyomuk veszett. Ilyenek a fekete stiglinec, amely a legfáradhatatlanabb féregirtónk volt különösen a szőlőben, a hol egyes rovarokat egyébel, az árcsőrü munkásainknál irtani képtelenség, az erdei bubospacsirta, a szürkebegy, a villásfarku sárga billegető, a kövesrigó (magános veréb), a hamvas törpe harkály, a csicsörke, amelynek kipusztulása nagy veszedelmet jelentene egy szőlőmoly invázióval szemben, a füles kuvik, amelyik nem tartozik ugyan az éneklők sorába, de nem ingyenélő, különösen, ha a pocok ered neki a szőlőnek, ami nem tartozik a ritkaságok közé s köztudomásu, hogy szüretelni nem a gazdának szokott. Irhatnánk még kipusztult madaraink nekrológiáját tovább is, de azt hisszük elég ebből ennyi, hogy mindenki belássa, mikép hasznos madaraink propagatív erején kifogott a mi tudatlanságunk és a közmondásos magyar indolencia.

Lehet-e a bajon segíteni? Hát igenis, hogy lehet. Egy kis kitartás, egy mákszemnyi erély és — nyugodjanak meg azok, akik libabört kapnak, ha a dolog zsebbevágónak látszik — minimális áldozattal benépesíthetjük ligeteinket s munkába állíthatjuk újra istenadta munkásainkat, akiknek munkájában korunk bálványimádói, az utilitaristák is kedvüket lelhetik, a tavasz gyönyörűsége után áhítozók pedig az igazi lelki örömet.

A polgármester felhívásában rámutatott a madárpusztulás mindennapi okaira. Ki kell tiltani a csaltitokból a kóborló gyermekeket s nemcsak azokat, akik flóberttel és gumiparittyával csatagolnak szerteszt, hanem egyáltalában minden gyermeket, aki szülői vagy tanítói ellenőrzés nélkül bujkál a bokrok között, mert

nyílt

lissirozó

és
lissirozó

aujhely, Erzsébet
u. 6. (Kórház-u.)

legmodernebb francia
módszer szerint van
és a legújabb pá-
nták szerint végzi
mék lissirozását.

yen kelmét meg-
s, vagy azokból
n újat készítünk
asztott mintának
megfelelően.

endelések posta utján
nnal érintézetnek

Schwarcz Lipótné

Kovács Balázs Saujhely.

**Wekerle-tér 5. (Főtözsde szomszéd-
ságában)**

Elvállal mindennemű

**férfi és női kalapok átalaki-
tását, javítását és tisztítását.**

**Raktáron mindenféle férfi-
gyapjú kalapok minden színben.**

— **A magánvizsgálatok rendezése a sátoraljauhelyi reál-gimnáziumban** A különböző vizsgálatok ideje június 5 (szombat) d. u. 3 órától kezdve. Június 8 és 9-én (kedden, szerdán) reggel 8 órakor magánvizsgálati írásbeliek, jun. 10-én (csütörtökön) ugyanezen időben kezdődnek a szóbeliek. Az érdekeltek június 5-én és 8-án az igazgatói irodában jelentkezzenek. **Huber Imre** igazgató.

— **Borfogyasztási adó egyesítéség.** A borfogyasztási adó egyezkedési tárgyalások sikerre vezettek és a város az egyezkedőket már ki is értesítette az általánosításról. A költségvetés bevételi tételében évi 800 millió koronával szerepel a borfogyasztási adó. Ebből 650 milliót egyezkedési átalánnyal biztosított a város. A hiányzó 150 millió, a ki nem egyezett italmérok és termelők által fizetendő fogyasztási adóval kellő fedezetet nyert. Az 1926. évre elfogadott évi általános összeg hét havi részletben fizetendő a javadalmi hivatal pénztárába, de az 1926. évben elfogyasztott, illetve kimért bor már befizetett adóját a fizetendő általános részletekből leszámítják.

— **Öngyilkosság.** Hétfő este Alsó-Bereckinél egy férfi hulláját fogták ki a Bodrogból. A rendőri bizottság megállapította, hogy a holttest **Kovács Bertalan**, 34 éves sátoraljauhelyi lakossal azonos, aki öngyilkossági szándékkal ugrott a Bodrogra és így a temetési engedélyt megadták.

— **Hét gyermeket mart össze egy kóbor kutya.** A nemrégiben elrendelt és annyit kritizált szigorú ebzárlat szükségességét bizonyítja alanti hírünk. A Staller Antal utcában játszott a négy Kóte gyerek, mikor az ucca végéről egy fehér-tarka kutya rohant rájuk és valamennyiüket megharapta. Az ijedtségből magukhoz térve, a két idősebb fiú a kutyát üzőbe vette, de az előlük a Kossuth Lajos uccába futott, hol egy kis kutyát úgy összemart, hogy az az uccán maradt. A veszett-gyanus állatot ekkor már többen kezgették, de az a Hor-

dógyár irányába elmenekült s még három gyermeket mart meg köztük Kálmán Zsigmond ékszerész kisleányát. A kutya által megmart gyermekeket a budapesti Pasteur intézetbe utalták.

— **Baleset.** Grünhut Géza lap-árusító, mikor a szombat esti gyorsvonattól kerékpáron hozta be a fővárosi lapokat, kerékpárjával fölbukott és karját törte.

— **Elfogtak egy országosan körözött szélhámost.** A vármőség egyik cirkáló járőre az elmúlt napokban egy, a határon átszökött gyanús fiatalembert fogott el. A rendőrséget igazoltatása alkalmával különböző hamis nevek bemondásával akarta félrevezetni, de hamarosan kiderült, hogy az illető **Reismann Gyula** 24 éves, szegedi lakos, volt bankhivatalnok, kit különböző bűncselekményekért már régóta országosan köröznek. A hatóságok kormányzósértés, sikkasztás, csalás, lopás, okirathamítás és kerítés miatt adtak ki ellene elfogatói parancsot és ebből látták, hogy az ujhelyi rendőrség kitűnő fogást csinált. Reismann átadták az ügyészségnek.

M O Z I.

Június 3-án, csütörtökön este 6 és fél 9 órakor

BÖLCSŐDAL (Lutlaby) 7 fejezetben.

„Hajrá utána”
vigjáték.

Június 5-én, szombaton este 6 és fél 9 órakor

CHARLEY NÉNJE 8 felvonásban.

„Fűszeres Romeo”, „Tinta Matyi a szappanbuborék”
vigj.

Június 6-án, vasárnap este 6 és fél 9 órakor

Kacagó est!

TEMPÓ BIBERÓ!
sportvigj. 6 felv.

Főszereplő: Earle Foxe.

„Oroszlánszívű Muki”
„Majomparádé”
Fox-barlészkek.

Madárvédelem

I.

Megelégedéssel olvastuk dr. Orbán Kálmán polgármesternek az éneklő madarak kiméltése érdekében a közönséghez intézett kérelmét. Vajha fogantatja lenne.

Nagyon csekély azok száma, akik érdeklődnek madárfaunánk iránt s ami az érdeklődés felkeltése tekintetében idáig történt, igazán falrahányt borsó volt. Dr.

Chyzer Kornél, a nagy tudós kezdeményezése eredmény nélkül maradt s jellemzésül a tudatlanságból táplálkozó közöny mekkoráságainak, amely e tekintetben nálunk uralkodik, elég lesz felemlíteni, hogy huszonöt évvel ezelőtt Hermann Ottó, a világhírű magyar ornithologus ösmeretterjesztő felolvasását nem tarthatta meg Ujhelyben, mivel a Kazinczy-Kör akkori vezetősége nem tartotta azt eléggé fontosnak, s amivel megduplázta a baklövést, nem sejtett benne szép „literatúrát.” Pedig Hermann Ottó nem csak kora legnagyobb ornithologusa, de egyik kiváló magyar írója is volt. Erdeme szerint méltatni csak ezután fogjuk.

Történt azután egy gyenge kísérlet is, egy Madárvédegyelet alapítására. Embriójába fuladt. Ha megszületik vala, aligha kerüli ki a vidéki egyletek sorsát, amelyet Szirmay Pista találóan a következőkben jellemzett: kezdődik szalmalánggal, aztán jön az angett, utána egy, esetleg több bankett, azután lohad a láng s egy esztendő múlva nem marad egyéb a perjénél, a tagdíj restanciában.

De falrahányt borsó az országos törvény is, amely a madároltalomról szól. A Darányi akció is meddő maradt. A nagy földművelésügyi miniszter értékes szakmunkát bocsátott csaknem ingyen a gazda és kertészközönség rendelkezésére, amelyből igazán tájékozhatta magát mindenki a népszerű ornithológiában, aki nem volt analfabéta.

Egy időben a vármegyei Gazdasági Egyesület is némi érdeklődést mutatott a hasznos madarak iránt. Néhány fészek-odu kiosztásra került, természetesen — more patrio — az elmaradhatatlan protekcióval, még természetesebben minden hozzáértés nélkül azok alkalmazásában s legeslegtermészetesebben minden eredmény nélkül.

Ilyen előzmények után elfújtunk oda, hogy madárfaunánk siralmas pusztulásáról számolhatunk be. A hajdan híres és megénekelt „rigó-fütyös” Magashegy a madárnász heteiben szinte elijesztően elesenededett, igazi Némahegyé vált, a híres madártanya a Bodavölgy, a hely apr.—jun. hónapokban marsogott a csalit virtuozainak hangversenyétől, ma olyan, mintha csinált virágok között járna benne az ember. Oda a tavasznak minden bája és kelleme. Egyetlen fülemüle szólal meg olykor-olykor ott,

ahol néhány évvel ezelőtt három-négy igyekezett egymást tul trillázni, csattogni, míg a csalántyuk, a rigó, a poszáta, a légykapó, a cinke, pintyőke, a sármány, a stíglinc, a rozsdafarku, a nyaktekercs, ezek a szerényebb hangszerelésű kontrásai a dalok mesterének, csak elvétve hallatják félénk hangjukat s ha olykor a sárgarigó megszébb hangzó fuvolája meg nem szakítaná a csöndet, az ember összetévesztené az évszakot.

Mig az itt felsorolt madaraink csak aggasztóan megrikkultak, de vannak ám olyanok is, amelyek, legalább is egyelőre, teljesen kipusztultak, amelyeknek már évek óta nyomuk veszett. Ilyenek a fekete stíglinc, amely a legfáradhatatlanabb feregirtónk volt különösen a szőlőben, a hol egyes rovarokat egyébel, az árcsőrü munkásainknál irtani képtelenség, az erdei bubospacsirta, a szürkebegy, a villásfarku sárga billegető, a kövesrigó (magános veréb), a hamvas törpe harkály, a csicsörke, amelynek kipusztulása nagy veszedelmet jelentene egy szőlőmoly invázióval szemben, a füles kuvik, amelyik nem tartozik ugyan az éneklők sorába, de nem ingyenélő, különösen, ha a pocok ered neki a szőlőnek, ami nem tartozik a ritkaságok közé s köztudomású, hogy szüretelni nem a gazdának szokott. Irhatnánk még kipusztult madaraink nekrológiáját tovább is, de azt hisszük elég ebből ennyi, hogy mindenki belássa, mikép hasznos madaraink propagatív erején kifogott a mi tudatlanságunk és a közmondásos magyar indolencia.

Lehet-e a bajon segíteni? Hát igenis, hogy lehet. Egy kis kitartás, egy mákszemnyi erély és — nyugodjanak meg azok, akik libabört kapnak, ha a dolog zsebbevágónak látszik — minimális áldozattal benépesíthetjük ligeteinket s munkába állíthatjuk újra istenadta munkásainkat, akiknek munkájában korunk bálványimádói, az utilitaristák is kedvüket lelhetik, a tavasz gyönyörűsége után áhítózik pedig az igazi lelki örömet.

A polgármester felhívásában rámutatott a madárpusztulás mindennapi okaira. Ki kell tiltani a csalitokból a kóborló gyermekeket s nemcsak azokat, akik flóberttel és gumiparittyával csatangolnak szerteszt, hanem egyáltalában minden gyermeket, aki szülői vagy tanítói ellenőrzés nélkül bujkál a bokrok között, mert

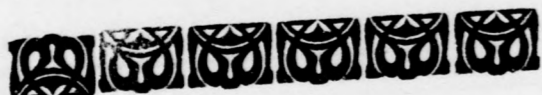
Kovács Balázs Saujhely.

Wekerle-tér 5. (Főtűzde szomszérságában)

Elvállal mindennemű

férfi és női kalapok átalakítását, javítását és tisztítását.

Raktáron mindenféle férfigyapjú kalapok minden színben.

nyílt

lissirozó

és
lissirozó

aujhely, Erzsébet
-u. 6. (Kórház-u.)

egmodernebb francia
módszer szerint van
e s a legújabb pá-
nták szerint végzi
nék lissirozását.

yen kelmét meg-
t, vagy azokból
n újat készítünk
asztott mintának
megfelelően.

endelések posta utján
onnal elintéztetnek

Schwarz Lipótné

az egytől-egyig fészket keres, s ha megtalálja jaj annak a kis remekműnek s ártatlan lakóinak,

Hallottuk, hogy Orbán polgármester érdeklődik a madárkultúra iránt s tervei vannak a madároltalom érdekében szükséges intézkedések tekintetében. Hallottuk azt is, hogy Geiger Ottmár külföldön jártában megcsodálta azt a — magyar embernek igazán csodaszámba menő látványt — amikor a városi közterekben a fekete rigót jóformán a kezükből etetik a sétáló urak és hölgyek s most szeretné ha a Diana csalitját efajta madártanyává lehetne tenni. Nehéz, de nem lehetetlen vállalkozás.

Csak hozzá kell nevelni a publikumot, kicsinyét és nagyját egyaránt, a kicsinyét, hogy ha a madár a közelébe repül le, ne nyuljon mindjárt kő után, amivel legalább is elriasztja; a nagyját, hogy fogja pártját az üldözött madárkának s ahol teheti fékezze meg a rüpök hajlamot, amely az ártatlan életére vagy szabadságára tör. Aztán a báró Berlepsch szisztémája szerint való csaltról kell gondoskodni, amely két év alatt előteremthető s az ágszószekben előbb a kevésbé félnék madárkaink raknak majd fészket, később a rigók is. Az odnlakó madarak meghonosítása könnyebben megy. Ösz-

szel helyezendők ki a fészke-
oduk, hogy télen is belé szok-
janak a cinkék, amelyek kap-
nak az ingyen kvártélyon s
tavasszal minden oduban fé-

szek leszen s csak aztán az
utcgagyerekek nyomban hozzá
ne lássanak a fészkekrablásnak.
Egyebekről később.

Kossuth János.

240/1926. vh. sz.

Árverési hirdetmény.

Központi Takarékpénztár r. t.
végrehajtónak végrehajtást szen-
vedő elleni 10,000.000 kor. tőke,
ennek 1926. évi apr. hó 22. nap-
jától járó 18 százalékos kamata
és eddig összesen 1,400.050 ko-
rona perköltség erejéig, — ameny-
nyiben a követelésre időközben
részfizetés történt, annak betu-
dásával, — a sátoraljaujhelyi
kir. járásbiróság Pk. 5055/1926.
számu kiküldő végzése folytán a
végrehajtást szenvedőnél 1926.
évi április hó 28-án biróilag

lefoglalt és 38,500,000 koro-
nára becsült ingóságokra az ár-
verés elrendeltetvén, — a felül-
foglaltatók követelése erejéig is,
amennyiben azok törvényes zálog-
jogot nyertek — annak Sátor-
aljaujhelyben, végrehajtást szen-
vedő lakásán leendő megtartására
**1926. évi június hó 15. napjának
délelőtti 11 óráját** tűzöm ki,
amikor a foglalás alatt levő buto-
rok, szülőprések stb. a legtöbbet
igérőnek, készpénz fizetés mellett,
szükség esetén becsáron alul is
el fognak adatni.

Sátoraljaujhely, 1926. május 26.

Gáll Vilmos,
kir. járásbirósági végrehajtó

Telefon: 126.

Ön még nem tudja, hogy üzleti könyvek,
dobozos és mappás levélpapírok

nálam olcsóbbak, mint bárhol!

Fotócikkek! Divatlapok! Ajándéktárgyak! Töltőtollak!
Íróasztalkészletek a legfinomabb kiviteig! Keretezett kisebb képek!

Szabó Pál könyv-, zenemű- és papirkereskedése Sátoraljaujhely.

Telefon: 126.

A szerencsi járás főszolgabírájától.

3874/1926. szám.

Pályázati hirdetmény.

Zemplén vármegye szerencsi járásához tartozó
legyesbényei körjegyzőségben megüresedett

adóügyi jegyzői állásra

pályázatot hirdetek.

Az állás javadalmazása a 141.000/1924. B. M.
számu rendelet szerint járó fizetés és lakbér.

Felhívom a pályázni szándékozókat, hogy sza-
bályszerűen, valamint erkölcsi és politikai magavisele-
tüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvé-
nyüket hozzám folyó évi június hó 30-án délelőtti
12 óráig adják be, mert a később érkező kérvénye-
ket figyelembe venni nem fogom.

A választást Legyesbényén a község házában folyó
évi június hó 30-án délután 3 órakor fogom meg-
tartani.

Szerencs, 1926. május 31.

Gosztonyi,
főszolgabíró.

Szíves tudomására hozom a nagyközönségnek, hogy
Molnár István-u. 2. sz. alatt (Szántó cég mellett)

**rendelt-cipő-
üzletet nyitottam**

Arra kérem a nagyközönséget, hogy bizalmukkal meg-
tisztelni sziveskedjenek és én igyekezni fogok a támogatásra
olcsó árakkal, szép és jó minőségű áruval részolgálni.

Tisztelettel Kracson János.

Zemplénladamóci**Mészégető Társaság**

Sátoraljaujhely, Postafiók 53. Telefon 40

Szállít: I-a ladamóci kőből fával
égetett kő- és pormentes
m e s z e t.

Oltott mész minden meny-
nyiségben kapható.

40

Az Első Sátoraljaujhelyi Hordógyárnál

ujjonnan készült komplett **hálósobák,**
székek és asztalok

gyári árban kaphatók.

Ugyanott mindenféle nagyságu **hordók, épület-
és asztalos faanyagok** előnyösen szerezhető be.

Aprított tűzifalegolcsóbb napi áron min-
den mennyiségbenés elsőrendű **bükkhasábfa** házhoz szállítva kapható

JUHN RÓBERT ÉS TÁRSA fatereskedők
Sátoraljaujhely. — Telep: Andrassy ucca 2. — Telefon: 75.